

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Kuzs József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Tisza Kálmán.

Szept. 5.

A dunántuli ev. ref. egyházkerület ma ünnepli 25-dik évfordulóját annak, hogy Tisza Kálmánt a kerület a főgondnoki székbe ültette.

Ebbe az ünnepségbe — meg vagyunk győződve — nem fog belevegyülni a pártpolitika profán zaja; bár akkor is, midőn Tisza Kálmánt, mint egyháza közéletének vezér-munkását ünneplik, ugyszólván alig lehet eltekinteni ama politikai vonatkozásoktól, amelyek ennek a munkásságnak főleg első korszakát jellemzik.

A komáromi ünneplés annak a férfinak szól, aki, mint valódi vir integer et probus, mindenkor egész lélekkel és minden hátsó gondolat nélkül adta oda magát az ügynek, amelyet jónak, igaznak felismert. Annak a férfinak, aki egyházanak ügyeit nem találta szűkkörűeknek akkor sem, a mikor mint államférfi a legnagyobb hivatáskört töltötte be. Akit, mint egyházának egyik vezérfiát, nem tehetett nagyobbá a hatalom akkor, mert a hivatáskörök soha össze nem téveszté; az nem lett ép ezért kisebbé ma, amikor attól a politikai nagy multtól eltekintve, csak azért ünneplik,

mivel egyháza ügyeit buzgó odaadással szolgálja. Mert, mint szabadelvű ember sohasem feledkezett meg egyházáról s mint egyházának igaz hive, egyuttal mindenkor igazán és őszintén szabadelvű volt. —

Kora ifjúságától kezdve ott látjuk őt mindenütt a közélet terén, hova a kötelesség szóllította. Eddigi élete: a szakadatlan munka láncolata. Ott kezdődött ez a munka 1858-ban, midőn a tiszántuli református egyházkerület Debreczenben tartott közgyűlésén erélyes szavakkal tiltakozott — ha jól emlékezem, október hó 8-ika volt — az ugyanazon évi szeptember hó 1-én kiadott pátens ellen, mely a protestánsok függetlenségét támadta meg.

Még erélyesebben tiltakozott 1860. január havában azon második leirat ellen, mely egyezkedésre szóllította föl a protestánsokat.

A fiatal Tisza Kálmán s vele együtt többen a fejökkel játszottak.

Akkor még nem volt olyan könnyű hazafinak lenni, mint most; akkor a me rész szavakat, ha kísérte is a bátrabbak részéről taps és tetszésnyilvánítás: ott következhetett utána mindjárt a börtön és bitófa.

Szerencsére nem következett.

Az elbizakodott hatalom jónak látta visszavonulni s az általa felidézett mozgalom azzal ért véget, hogy néhány évvel később a nemzetet ki kellett engesztelni s elkobzott jogait visszaadni.

Három évtizede elmúlt, amióta ezek a küzdelmek lefolytak. Ezen elmúlt három évtized alatt Tisza Kálmán megjárta a hatalom legfőbb polczát. Élvezte fejedelme kitüntető kegyeit; tapsolt neki a nemzet többsége; volt módja abban is, hogy ellenségei az utczacsöcselékkel hurrogattassák le. De sem a fejedelmi kegy, sem a népszerűség, sem a csöcselék inzultálása nem térítette ki egyenes utjából, melyre erős jelleme, törhetlen akarat, megkérdezett lelkiismerete állította.

Midőn, mint miniszterelnök és belügyminiszter ugy szólván egy maga volt az összes miniszterium: ő vett magának annyi elfoglaltság közepette is időt arra, hogy ma Komáromban, holnap Debreczenben, majd Pápán az egyházkerületi közgyűlésekben; majd Nagyszalontán az egyházmegyei gyűlésben megjelenjen s az ügyek intézésében részt vegyen.

A kiváló protestáns férfit, egyházának egyik vezéremberét szívünkben üdvözöljük 25 éves főgondnoki jubileuma alkalmából Debreczenből, az ő első közszereplésének dicsőséges szinteréről.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A jószívű ezredes.

Párolgó fekete kávé mellett, egy bokk szivar kavargó kékes füstjénél mesélte el nekem ezt a históriát Vidal kapitány, akinek valamikor szintén hullámos, fekete volt a haja s a ki valamikor ifju szívvél szintén nagy kedvvel és sok szerencsével settenkedett a fodros, illatos hullámzó női ruhák körül.

Mosolyogva beszélt s mikaczagva hallgattuk.

A história annyira új volt és merész, hogy a legnagyobb mértékben megnyerte tetszésünket.

*

A mint mondom, — beszélt Vidal, — az ezredes 58 éves kilencz hónapos volt, a mikor megházasodott.

Tagadhatatlan, hogy szép öreg ur volt. Fehér haja, szürkülő bajusza, villogó szemei s merészen hajlott sasorra pompásan összevágott s együttvéve egyikét adta a legérdekesebb s legszebb öreg uri fejeknek, a melyeket valaha láttam.

Termete is egyenes volt még, tartása délczag s járása ruganyos.

Hanem hát 58 éves volt s az a szépséges, gömbölyű kis asszonyka, a kit olyan büszkén vezetett karján s a ki olyan védtelen galamb módjára simult oldalához, aligba érezte magát oly jól és husz éves forró, lázongó vére alighanem másnemű élvezetekre és mulatságokra vágyott.

Csodálatosan szép asszony volt és csodálatosan szende.

Ugy lehet, az öreg ezredes vágyait ez a rendkívüli szende, fenséges nőesség fokozta annyira fel, hogy megfeledkezett koráról, meg azokról a csatákról, a melyekben ereje java részét hagyta, a meggondolatlan ifju módjára hanyatt-homlok, vakon rohant azokba a hófehér, gömbölyű karokba, a melyek, végre is nem egészen azért látszottak alkotva lenni, hogy egy, csaknem hatvanéves aggastyán petyhüdt nyakát szorongassák.

A dolog azonban megtörtént és a társaság áldását adta a frigyre, a melytől előbb utóbb, de okvetlenül botrányt várt és éppen ezért sok reménnyel figyelte őket.

Az ezredes boldog volt, az asszonyka is annak mutatta magát.

Es elmúlt néhány év és az ezredes háza körül még mindig nem történt semmi különös.

A társaság savanyu ábrázatot vágott s kezdett mérges lenni az ezredesre, a ki semmi-

kép sem akart okot szolgáltatni valami pikánskanda'umra.

*

Ebben az időben történt, hogy engem neveztek ki segédtsitzjévé.

A kollegák gratuláltak s mosolyogtak Azt gondolták a kópek, hogy nem lehet rossz dolog egy vén ezredes és egy viruló fiatal ezredesné mellett adjutánszkodni. Különösen az asszony, az asszony, — mondogatták hiszen az sem lehet köből!

No, hanem ebben aztán alaposan tévedtek. Köből volt biz az egészen. Kezdetben bizony magam is azt hittem, hogy másként áll a dolog s nem mondom, hogy különös előzékenységemmel és szeretetreméltósággal nem igyekeztem értésére adni, hogy imádom.

De hát ezekből a nagy furtanggal kieszelt dolgokból nem vett észre ez az asszonyka semmit. Szives volt irántam és barátságos továbbra is, — de hajh, nem okozott ez a szivesség semmi örömet.

Sőt ellenkezőleg.

Összetépte reményeim-et és boldogtalan-ná tett.

Mert lassanként eszeveszett módon bele-szerettem ebbe a bámulatos asszonyba. Ez időben tán még ezerszerre szebb volt, mint aze-lőtt. Egyetlen egy alkalmat sem mulasztottam el, hogy neki hódolatomat bemutassam, de hát

Megvagyunk győződve róla, hogy ezen üdvözlethez hozzájárulnak valláskülömbőség nélkül mindazok, kik a munka embereit megtudják becsülni, megtudják tisztelni.

Az ilyen férfinak kell, hogy példányképek legyenek. A példányképek tisztellete pedig nem bálványozás, hanem önmagunk fölemelkedése, megbecsülése egy szerszind.

Belföld.

A közigazgatási reformjavaslatok első sorozata, közvetlenül a delegációk ülészakának befejezése után fog letétni a képviselőház asztalára. A miniszterelnök ez alkalommal, hirszerint részletes előterjesztésben fogja a házzal megismertetni a reformok egészének rendszerét és vezérelveit. A reformjavaslatoknak a parlamenti tárgyalás napirendjére való kitűzése a jövő év elejére van kilátásba véve.

A nagy hadgyakorlatok mint most már hivata osan jelentik, ezuttal csakugyan elmaradnak. A király ő felsége már elrendelte, hogy mind a pécsi, mind a csehországi zárógyakorlatokra megkezdett csapat-összpontosítást hagyják abba s a katonaság térjen vissza állomáshelyeire. A hadsereg képzése szempontjából a nagy gyakorlatok elhagyása nem csekély áldozat, mert ez mintegy vizsgálata az egész évi oktatás eredményének s kipróbálása a vezénylő tiszték képességének. De ő felsége, mint mindig, atyai jóakaró bölcsességével népei jólétét tartotta szem előtt; a két oldalról is fenyegető kholeraveszély idején nagy csapat-tömegek összegyűjtése nem levén tanácsos, ő felsége megparancsolta a gyakorlatok abbahagyását.

Debreczen tanügye.

Irta: *Pedagógus*

V.

Ev. ref. felsőbb leányiskola.

Ha a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola történetét akarnók elbeszélni, általában a magyar leány-középiskola előállítását és fejlődé-

sét kellene előadnunk. Érdekes tudnunk, hogy valamint országosra a polgári és felsőbb leányiskolákat magán nevelőintézetek előzték meg, a helybeli felsőbb leányiskolának csiráját is egy magánintézetben kell keresni, — hiszen még az 1890—91. iskolai évben az intézetnek czíme is jelezte, hogy az intézet Valics Antalné elemi iskoláját olvasztotta magába.

A felsőbb leányiskola tulajdonképen csak a lefolyt iskolai évben kezdett kibontakozni a régi formák zavarából, mert a korábbi nyolcz osztályu tanintézetnek, mely különben sem elemi, sem felsőbb nép-, sem polgári iskola nem lévén, egymaga alkotott egy külön iskolafajt az országban, tehát e különös tanintézetnek négy felsőbb osztálya az idén szabta magát az állami felsőbb leányiskolák tantervéhez és a menyire birt szervezetéhez is. — Csak hogy a végleges szervezettől még messze járt, már csak azért is, mert tanári testületében csak magát az igazgatót tekinthetjük rendes tagnak, a többi felsőbb leányiskolára képesítő oklevél hiányában csak ideiglenes avagy éppen óraadó volt. — A fejlődéssel járó ezen zavaros állapot bizonyára eltart még néhány évig, addig a míg a fentartó testület a kellő tanerőket megszerzi, a kik nem mindig állnak rendelkezésre. Tudnunk kell ugyanis, hogy a felsőbb osztályokban csak középiskolai képesítésű tanárok alkalmazhatók; de mikor az ev. ref. gymnasiumok is valóságos hajszával kapnak alkalmas tanerőket, mennyivel bajosabb lesz a nem kedvezőbb leányiskolai tanári állásokat betölteni?

De mindezek csak muló bajok, fődolog, hogy a felsőbb leányiskola anyagilag és jogilag biztosítva van. — A debreczeni ev. ref. egyháznak és Debreczen városának nagylelkű áldozatai, (a város 15000 frt építési segítséget ajánlott föl és 100.000 frtnyi örök alapítványt tett) a tiszántuli egyházkerület hozzájárulásával (az egyházkerület egy tanári állást tart fenn), biztosították az intézet anyagi jövőjét, a közoktatásügyi miniszterium jóindulata pedig megadta — egyelőre ideiglenesen — a jogi elismerést, a nyilvánossági jogot. — Most csak a tanári testületen és a felügyelő hatóságokon áll, hogy buzgó működéssel és tapintatos vezetéssel népszerűvé és így virágzóvá tegyék az intézetet, mely nagy hivatást lesz teljesítendő a debreczeni nők — és ha az internatus is életbe lép, a debreczen-vidéki nők művelésében.

Most pedig próbáljuk meg a lefolyt iskolai évről számot adni, ha ugyan el tudunk igazodni az értesítőn, a mely mintegy az épülőben és fejlődésben lévő intézetnek képét viseli magán, t. i. zavaros és hiányos. — A zavart különösen az okozza, hogy az igazgató, az intézet vezetésében és kifejlesztésében nagy érdemeket szerzett *Dóczy Gedeon* nagyon is rövidre fogta az ismertetést és az igazgatása alatt álló különfajta iskolákkal egyszerre akart leszámolni. — A felsőbb leányiskola ugyanis kapcsolatos egy négy osztályu elemi iskolával és felnöttebb leányoknak szánt varró iskolával; az idén pedig véletlenül ott volt elhelyezve a női kereskedelmi tanfolyam is. E különböző iskolákról, tanító és tanártestületekről, tanulókról egybefoglalva szól a jelentés, a mi nem kis konfuzióba juttathat bennünket.

A zavarnál nagyobb baj a hiány. Az értesítő nem közli a tanulók érdemjegyeit, még általánosságban sem, így a tanítás eredményéről mi tájékozást sem nyújt; talán csak nincs ok az eredmény titokban tartására? Nem összegezi külön a felsőbb leányiskola növendékeit; nem mutatja ki a különbözetet a beiratkozott és vizsgázott tanulók lét-zámában. A „Felügyelet” rovat alatt nincs megemlítve, hogy az állami felügyeletet a kir. tanfelügyelő gyakorolja.

A debreczeni értesítők általában kevés tiszteletet tanusítanak a közoktatási kormány hatóságai iránt; ha csak lehet, hallgatással mellőzi. A kereskedelmi akadémia értesítője felsorol vagy 15 fe ügyelő bizottsági tagot, de egy szóval sem említi, hogy a szakfelügyelet a kereskedelmi iskolák szervezete értelmében a kir. tanfelügyelőre van bízva. Az ev. ref. tanító képző értesítőjéből — mint látni fogjuk — még az sem tűnik ki, hogy egyáltalában a kir. tanfelügyelőnek van-e valami köze a tanítóképzőhöz és hogy megengedtetett-e neki a lefolyt évben csak egyszer is betenni a lábát az intézet épületébe.

Dóczy Gedeon legalább az iskolai év eseményeit felsoroló igazgatói jelentésében tudatja, hogy az állami felügyeletet ki és hogyan gyakorolta, sőt az elhunyt *Kiss József* tanfelügyelőnek hosszabb kegyeletes megemlékezést is szentel, a mit ezen buzgó tanterfiu bizonyára megérdemelt volna a kereskedelmi akadémia és ev. ref. tanítóképző igazgatójától is.

Az ismertetést folytatva, a felsőbb leány-

az eredmény most sem volt több, mint előbb. Az asszonyka szörnyű állhatatossággal és kitartással ragaszkodott férjéhez s egy talpalatnyi tért sem engedett, hogy azon lábaimat megvetessem s megkezdjem az ostromot.

S ez az ugyszólván emberen felüli hűség és szeretet, a mit ez az asszonyka produkált, lassanként olyan hatalmas tiszteletet ébresztett bennem iránta, hogy imádni kezdtem, mint egy szentet, csak távolról mertem megbámulni, nehogy vágyó pillantásaimmal beszenyiezzem ártatlan lelkét.

Az ezredes természetesen nem tudott az egész do'ogról semmit és teljes erővel vénült. Járása lassanként elvesztette ruganyosságát, termete meggyörnyedt, s szemeiből kialudt a tűz.

Ezenkívül a legutóbbi időben sajátságos szokást vett fel. Minduntalan elaludt, s álmában szakadatlanul ezredét vezényelte. — Hatalmas, harsány hangon igazgatta embereit jobbra-balra, s álmában olyan eszeveszettül kiabált, hogy teljes lehetetlen-ég volt a közelében aludni.

Az asszonyka pedig türte ezt is, s ajkairól nem hangzott el soha a legcsekélyebb panasz sem.

*

A nyarat ez évben a Svábhegyen töltöttük, a hol az ezredesnek pompás kis villája volt.

Velük voltam én is, mivel az ezredes annyira megkedvelt, s annyira megszokta segítségemet, hogy meg sem tudott nélküle lenni.

A villa egyik szárnyában kaptam szobát, a honnan kiláthattam a pompás kertre, melyben ezernyi virág illatozott. És uraim, az ezredes kegyelméből, ebben a villában töltöttem én el életem legszebb napjait.

Elmondom önöknek, miként történt.

Naponként korán feküdtünk le, mivel az azt feleltem le, mivel az azt feleltem „igen” s vonuljak vissza.

ezredest a vacsora elköltése után nyomban elnyomta a buzgóság.

Ilyenkor csendesen visszavonultam s szobám ablakából kibámultam a kertbe. Szivem tele volt szerelemmel, lelkem tele volt vágygial gondolataim szüntelen egy lény körül forogtak, aki bájosabb, szebb, imádnóbb volt az anyaloknál.

Egy estén, a hogy mereven bámulok ki a kertbe, a faszorok mögül egy fehér árny tűnik elém a mint ringó léptekkel lehajlott fűvel sétál fel s alá. A hold körülfogta aranyos sugaraival fenséges természetét s megvilágította arcát.

Azonnal megismertem. Ő volt az, az ezredesné, a ki férje böszült csataordításaitól bizonyára nem tudott aludni s itt a kertben, illatozó virágai, s szerelmesen egybefonó fái között keresett szórakozást.

Kész voltam a tervemmel rögtön. Most vagy soha. Kedvezőbb alkalmat keresve sem találhattam volna.

Lefutottam a kertbe s a sétány egy fordulójánál szembe találkoztam vele.

Az első pillanatban úgy látszott, megijedt kissé. Majd felém nyújtotta kezét s így szólt:

— Ah, ön az!... Szinte megijesztett.

Motyogtam én is valamit a szépséges estéről, álmatlanságomról s oldala mellett lépkedtem tovább.

Vérem szertelenül háborgott, a szivem hangosan dobogott.

Sokáig szóltanul némán haladtunk egymás mellett. Majd a villa közelében, egy padra telepedt le s így szólt:

— Elfáradtam kissé!... Ön nem?

Nyilvánvalólag azért kérdezte ezt, hogy

A szenvedély azonban erőt vett rajtam s nem tágitottam.

— Oh, szó sincs róla asszonyom! Nem vagyok fáradt, mindazonáltal, ha megengedi, helyet foglalok e padon én is! Azt est oly csodálatosan szép s oly jól esik elábrándozni.

Kerekre nyitott nagy szemével reám nézett s volt tekintetében valami szemrehányás.

Úgy tettem, mintha nem vettem volna észre s leültem.

És aztán csevegtünk. Eleintén közönyös tárgyokról, majd egyre érdekesebbekről. Közben közelebb csusztam hozzá s megragadtam kezét.

Hőfőhár arczbőre ott villogott előttem s duzzadó keble szenvedélyesen hullámozott föl és alá.

Oh, ha mertem volna megcsókolni!

... Oh, ha nem lett volna előttem annyira szent!

De hát féltem és reszkettem minden tagomban, mint a hogy félt és reszkettett ő is.

Már-már veszte volt ügyem, pedig tudtam, hogy ezzel elvesztem őt örökre.

És hogy mi ott haboztunk és féltünk, a hogy óriási erővel gyűrűk le kebleinkben feltörő vágyat, a jószívű ezredes, a ki álmában támadásra vezette csapatát, mélységes basszus hangon, pompásan hallhatólag kiáltotta:

— Előre! Mitől sem kell félni!... Csak rajta gyermekek!

A hatalmas vezénylő hang előtört a háloterem nyitott ablakán át és a füleinkhez jutott.

Az asszonyka elmosolyodott, mig én karjaimba vontam s ajkára leheltem az első üdvözt csókot.

Jurkovichs Aladár.

lefolyt isko-
tudunk iga-
az épülőben
t viseli ma-
zavart kü-
ó, az intézet
y érdemeket
magyon is rö-
igazgatása
szerre akart
ola ugyanis
mi iskolával
ró iskolával;
elhelyezve a
ülönböző is-
öl, tanulókról
ni nem kis

ny. Az érte-
egyeit, még
eredményé-
n csak nincs
? Nem ösz-
növendékeit;
siratkozott és
„Felügyelet“
gy az állami
korolja.

alában kevés
ási kormány
gatással mel-
tesítője felső-
tagot, de egy
yelet a keres-
mében a kir.
v. ref. tanító
ogjuk — még
n a kir. tan-
tan tóképző-
a lefolyt év-
át az intézet

iskolai év ese-
ében tudatja,
ogyan gyako-
nelfelügyelőnek
ést is szentel,
yára megérde-
ia és ev. ref.

felsőbb leány-

vett rajtam s

nyom! Nem
megengedi, he-
est oly cso-
rándozni.
vel reám né-
emrehányás.
tem volna ész-

tén közönyös
cekről. Közben
gadtam kezét.
tt előttem s
ullámzott föl

ókolni!
előttem annyi-

n minden ta-
ketett ő is
pedig tudtam,

és féltünk, a
bleinkben fel-
a ki álmban
sleges basszus
ltotta:

élni!... Csak
előtört a há-
a füleinkhez

mig én karja-
z első üdvözít

vics Aladár.

iskola tanári testülete állott az igazgatón kívül
5 ideiglenesen alkalmazott tanítónőből és 4
óraadóbból. Ezeket — természetes — mihama-
rabb okleveles rendes tanítónőknek és tanároknak
kell felváltaniok.

A felsőbb leányiskola a lefolyt évben még
csak négy osztályból állott és így a beiratkozott
149 tanuló létszámát elég tekintélyesnek mond-
hatjuk. Az osztályokban nincs meg a természe-
tes növekedés, mivel legnépesebb volt a III.,
mely 52 tanulót foglalt magában; még különö-
sebb, hogy a IV-be is éppen annyi növendék
járt, mint az I-be; talán sokan visszamaradtak
a IV-ben, minthogy helyben ugysem folytathat-
ták volna tanulmányaikat? Hogy a felsőbb
leányiskola mennyire debreczeni szükséglet, mi
sem bizonyítja inkább, mint hogy a leányok
közül csak 23 került vidékről.

A tananyagnak a miniszteri rendelettel
megállapított részletes tantervhez kellene alkal-
mazkodni, de csak futó áttekintés után is több-
rendbeli eltérést vettünk észre; még pedig nem
a helybeli felsőbb leányiskolának a javára. A
magyar nyelvnél — úgy látszik — fősulyt a
grammatizálásra fektetnek, holott mentől több ol-
vasmány tárgyalása volna kívánatos. Aztán ki
hallott felső leányiskolában: G é p i e s o l v a s á s t ?
A tanterv szép és értelmes o l v a s á s t követel,
az iskola pedig g é p i e s t gyakorol. Az értesítő
azonkívül h a n g s u l y o z t t o l v a s á s t is emlit;
hát ez különbözik az értelmes olvasástól?

A III. osztályu földrajz szintén nem egyezik
a tantervben kiszabott anyaggal; e tárgynak
a tankönyve sincs megemlítve.

A tankönyvek között több elavult talál-
ható, melyeket sürgősen meg kellene cserélni;
így Ladányi történelmi kézikönyveit, melyek
eredetileg sem voltak leányiskoláknak szánva.

Az iskolai év eseményeit jobb szeretnők,
ha az igazgató mindjárt első helyen sorolná elő
és e jelentésbe foglalná bele az évről vizsgá-
latokat és az iskolai ünnepeket; így minden
ismétlés ki volna kerülhető. A tanítást megsza-
kító iskolai szüneteket egy kissé sokalljuk; a
két heti szüreti vakációnak semmi értelme töb-
bé; a pünköszi szünet is szorítkozhatnék csu-
pán az ünnepnapokra, mint az állami iskolák-
ban. Reméljük, hogy a kir. tanfelügyelő felszó-
lítása nélkül is alkalmazkodni fog az intézet e
tekintetben is az állami felsőbb leányiskolák
szervezetéhez.

Az intézet fölszerelése nagyon csekély nö-
vekedést mutat a lefolyt évben; valószínűen az
építkezés nyelte el az erre szánt költséget is.
Leginkább a könyvtár gyarapodott, az is főkép
ajándék útján.

Kötelességünknek tartjuk még egy pár
szóval a női kereskedelmi tanfolyamról is meg-
emlékezni, ha már az értesítő annak adatait is
közli. A szoros kapcsolatot — szintén szólván
— nem látjuk jó szívvel, mert a világért sem
szeretnők, ha azon felfogás gyökeresednék meg,
hogy a női kereskedelmi tanfolyam a felsőbb
leányiskolának a tovább folytatója mintegy be-
tetőzője. A felsőbb leányiskolának megvan a
maga határozottan körülírt célja, míg a női ke-
reskedelmi tanfolyam még csak kísérlet, melyről
éppen nem tudjuk, beválik-e vagy sem? Az
egyház, addig, míg felsőbb leányiskolája nincs
kifejlesztve és megszilárdítva, nagyon rosszul
teszi, ha többfelé osztja anyagi és szellemi erejét.

Távol vagyunk attól, hogy a nőknek a
kereskedelmi pályát nem akarnók megnyitni, de
legyen szabad kétségünket kifejezni a felől, hogy
rövid 7—8 hónap alatt nagyon különböző elő-
képzettségű nők a kereskedelmi szakra komo-
lyan elkészülhetnek. Azt a figyelmeztetést sem
tartjuk fölöslegesnek, hogy ez intézmény hirte-
len igen sok nőt fog ellátni gyakorlati pályára
szóló bizonyítvánnyal, de nagyon kevésnek fog
nyújtani existenciát, a mi a tanfolyam hallga-
tóiban csak csalódást, csak meghasonlást fog
kelteni.

Egyébiránt a szintén Dóczy Gedeon igaz-
gatása alatt állott kereskedelmi tanfolyamba 48
nő iratkozott be, a kik a sok tárgyat és az
értesítő kimutatása szerint tömördek tananyagot
ritka jó eredménnyel végezték el, mert a vizs-
gálaton a 47 hallgató közül (1 évközben el-
halt) egy sem bukott meg, ellenben jelesül meg-

felelt átlagos számitással 35. jól 10; elégséges
osztályzattal alig egy-két gyöngéd lelket szomo-
ritottak meg a tanárok, a kik közül egy any-
nyira vitte az udvariasságot, hogy a maga tár-
gyaiból egyetlen egy növendéknek sem adott
elégségest. A tanárok különben a kereskedelmi
akademiától vétettek kölcsön, a mi a szakkép-
zettség szempontjából igen helyes eljárás volt,
legföljebb ha azt kifogásolhatjuk, hogy éppen e
tanárok már a saját intézetükben is a meg-
engedhetőség határáig elvették foglalva tanórákat.

De talán nagyon is komolyan vettük a
női kereskedelmi tanfolyamot; egyelőre csak
azon véleményünket óhajtottuk kifejezni, hogy
kár volna, ha a női kereskedelmi tanfolyam a
legkevésbé is zavarólag hatna a felsőbb leány-
iskola e nagy hivatásu és igazán szép jövőjü
intézet kifejlesztésére. Reméljük, hogy jövőre
Dóczy Gedeon igazgató, a kinek szintén első
sorban a felsőbb leányiskola ügye fekszik szívé-
n és a ki egy ilyen intézet felállításán annyit fá-
radozott, teljesen külön választja a női ke-
reskedelmi tanfolyamától a felsőbb leányiskola ér-
tesítőjét, a melyben bizonyára a legkedvezőbb
(egyszersmind áttekinthetőbb) adatokat fogjuk
találni a tanári kar megerősödéséről, az akkor
már öt osztályu intézet tanulóinak létszámáról,
nem különben a taneszközök gyarapodásáról.

Jelenffy Kornel bucsuja.

— A törvényszéktől, —

— J e l e n f f y Kornél a nagy váradí
kir. ítélőtábla tanácselnöke tegnap délelőtt
bucsuzott el a debreczeni kir. törvényszék-
től, amelynek kevés híján hat évig buzgó,
tisztelt és szeretett elnöke volt, és a mely
az ő kitünő vezetése alatt igazán, mintaszerű
törvényszékké emelkedett.

A bucsuzás szívélyes és megható volt a
szeretett elnöktől, aki elérzékenyülve vett
bucsut az ő hű munkatársaitól, barátaitól.

A törvényszék összes személyzete bírák
jegyzők, a kezelő személyzet tagjai 11 óra-
kor gyűltek össze a tárgyaló teremben. Az
ügyvédi karból és a kereskedelmi tanácsosok
közül is többen megjelentek. Ott láttuk: dr.
Kola János kir. tanácsost, kamarai elnököt,
Kömössy Arthur, Takács Ferencz, Nemes
Kálmán ügyvédek, Szabó Kálmán és Ber-
ger Henrik kereskedőket, dr. Gajzágó Béla
kir. táblai bírót és Huber Józsefet.

B a l o g h Imre, a legidősebb tör-
vényszéki bíró nyitotta meg a teljes tanács
ülését, illetőleg a törvényszék eme teljes
együtt lételét, — amelynek — ugymond —
két célja van: Hogy Jelenffy Kornél, a tör-
vényszék elnökének a nagyváradi kir. ítélő-
tábla tanácselnökévé történt kinevezetéséről
szóló miniszteri leirat felolvasásának és hogy
a szeretett voltelnök közöttük utóljára meg-
jelenésén, velők bucsuzót válthasson. — Fel-
olvassván a kinevezést tartalmazó s aug. 21-
én kelt miniszteri leiratot, előadja, mikép
a törvényszék tisztelete és szeretete jeléül
egy emléklapot fog ez alkalommal átnyújtani
vált elnökének.

Néhány percz múlva éljenzés mellett a
terembe lépett Jelenffy Kornél.

B a l o g h — Imre a szív melegsé-
gével áthatott rövid beszédet intézett a távo-
zó elnökhöz.

A törvényszék örömet fejezi ki azon leg-
felsőbb kitüntetés felett, mely őt a debrecze-
ni törvényszék elnöki székéből magasabb bi-
rói állásba emelte. Ez a munka emberének
kitüntetése Ö Felsége a király részéről;
— de fényt vet ez a testületre is, —
amelyhez a távozó elnök eddig tartozott és az
igazságügyminiszternek a debreczeni törvény-
szék iránt való jóindulatát mutatja. Ők most
egy szívvel, lélekkel tanúságot tesznek sze-
retett elnöküknek a kormány és általuk is
elismert kiváló érdemeiről, melyeket főként
hivatala pontossága, a testület jó hírnevének
megőrzése és hivatalbeli érintkezéseiben ta-
nusított szeretetteljes elbánás által szerzett.
Abban az öntudatban vannak, hogy valamint
elődei alatt mindig, úgy ezen elmúlt hat év-

ben is az ő vezetése alatt, igyekeztek az ő
feladatait kötelességeik pontos teljesítése ál-
tal neki megkönnyíteni. — Azzal a szerencse
kivánattal bocsátják el, hogy az igazság tem-
plomában lépcsőről lépcsőre haladhason s
munkásságát, erejét tehetőségeit még sokáig
érvényesíthesse a jog és igazság javára. A
köztük való kapcsol fentartására pe-
dig átnyújtja az összes személyzet által alá-
írott emléklapot.

Az éljenzés lecsillapultával J e l e n f f y
Kornél szólott, meghatottan, egyszer
úgy elérzékenyülve, hogy beszédét néhány
pillanatig nem folytathatta. Körülbelöl eze-
ket mondotta.

Szeretett barátaim! Kedves kartársaim!
Kevés híján hat éve, hogy a debreczeni kir.
törvényszék vezetését átvettem. Akkor ide-
genként jöttem hozzátok. — Elevenen em-
lékszem vissza, hogy akkor legelőször barát-
ságtokat, jóindulatokat kértem. — E ké-
résemet ti meghallgattátok és én épen
ez teszi nehezé most az — helyze-
temet, mikor Ö Felsége kegyelméből távozo-
nom kell. — Mindig büszke vagyok arra, hogy
közöttünk az egyetértés egy pillanatra se
szűnt meg és ez a ti érdemeket, kik egy
percze sem adtatok okot, hogy a benső jó
viszony hivatali feszességgé változzék át. —
Hasonló helyzetben vagyok a végrendekező-
hez, aki nem akar, nem igazat mondani. Há-
lával ismerem el; hogy a ti fáradságtoknak,
nektek köszönhetem. Beszéde további részé-
ben kartársai érdemének tulajdonítja a deb-
reczeni törvényszék jó hírnevét. A közönség
a zenekar karmesterét szokta tapsolni a ki-
tünő játékért. — Én — ugymond — a ti kar-
mesteretek, a nekem nyújtott elismerést ti
nektek engedem át. — Főlemlíti, hogy őt csa-
ládi életében sok csapás, szerencsétlenség
érte; de a szerencsétlenségek fájdalmas nap-
jaiban munkatársai részvéte neki mindig vi-
gasztalására szolgált. Elfogadva mond ezért
hálás köszönetet. Szívéből köszöni az emlék-
lapot is, melyet ő mindig nagy becsben fog
tartani, mint házának egyik legszebb ékessé-
gét. Nem jött most közjük betanult beszédet
tartani, sem végbucsut venni. Mert soha nem
fogja őket elfelejteni és mindig örvendeni fog,
ha baráti körükbe visszatérhet, mert tudja,
hogy itt meleg rokonzenvet talál.

Zajos éljenzés hangzott fel a szép bu-
csubeszédre, amely után az elnök minden je-
lenvölttal kezét szoritott és ismét éljenzés
mellett elhagyta a termet.

Az emléklap, melyet a törvényszék sze-
mélyzete Jelenffy Kornélak átadott, remek,
művészi kivitelű album, — árád-féher bőrből
kötve, első fődelen szép kivitelű zománcozott
és vert bronz diszitményekkel. — Két paizs
fölött egy nemtó terjeszti szét szárnyait, ke-
zében koszorúval. Az egyik paizsban az igaz-
ságszolgáltatás jelképei szemléltethők: mérleg,
vesszősomagba dugott bárd és pallos; a má-
sik paizsban egy szétnyitott könyv felett
bagoly ül. — Az albumot Dávidházy Kálmán
készítette. Az első lapot sikerült szabadkézi
rajz disziti, egy szép körzet a törvényszék
telekkönyvi igtatójának Kékessynek ügyessé-
gét dicsérve.

A czimlap felirata ez: „Csejthei Jelenffy
Kornél ur ő nagyságának, a debreczeni kir.
törvényszék távozó elnökének kir. táblai ta-
nácselnökké előléptetése alkalmával. A deb-
reczeni kir. törvényszék birói kara, forgalmi
és kezelő személyzete tisztelete és szeretete
jeléül ajánlja 1892.“ — A következő lapok a
bucsuzás szövegét és 57 névalírást tartal-
maznak.

A törvényszék után a debreczeni ügy-
védi kar nevében, az ügyvédi kamara választ-
mányának több tagja tisztelgett Jelenffy
Kornélnál dr. K o l a János vezetése alatt,
hogy ők is elbucsuzzanak a törvényszék volt
elnökétől. — A bucsuzásra megjelentek dr.
Kola Jánossal: Szilágyi Károly, Nemes Kál-
mán, Komlóssy Arthur, Farkas Ferencz, Des

Combes Henrik és dr. Nagy Lajos. — Jelenfy Kornél ismételtén kifejezte a debreczeni ügyvédi kar jelössége feletti legnagyobb elismerését.

Kolera és életbiztosítás.

Debreczen, szept. 5.

E czimen f. évi szeptember 2-án kelt számunkban *Spectator* név alatt egy közlemény jelent meg, mely a fenyegető kolera veszély alkalmából aggodalmas gondossággal foglalkozik az életbiztosítás nagy fontosságú kérdésével, s figyelemzeti a biztosító feleket arra, hogy előbb jól megolvassák a biztosítási feltételeket, s ezzel kapcsolatosan óva inti őket épen a városunkban évtizedek óta legnagyobb bizalomnak örvendő Gresham biztosító társulattól, mint a czikkirő szerint alapszabályainak 75. §-ára támaszkodva, epidemik, háboruk és más egyéb rendkívüli országos szerencsétlenségek esetén, kénye és kedve szerinti időre elhalaszthatja a halálesetre biztosított összegeknek kifizetését.

Megvagyunk győződve a felől, hogy a czikk íróját, ezen aggodalmainak nyilvánításában, a biztosító felek érdekei iránti *önzetlen érdeklődés* vezette; azonban a mint nagy közönség érdekeivel szemben kötelességünkben állónak tartottuk helyet adni az aggodalmaskodó soroknak, ép úgy, a nem csak országunkban, hanem Európa szerte és köztudomás szerint épen Debreczen városában, hol a Gresham biztosító intézet az utolsó három évtized alatt több százezer forint biztosított összeget fizetett ki a feleknek, a legjobban megérdemelt hírnévnek örvendő Gresham biztosító társulattal szemben is, tényeken és okmányokon alapuló meggyőződésünk nyomán, kötelességünkben áll kinyilatkoztatni, hogy a czikkirő aggályai semmi legkisebb alappal nem birnak, de nem is birhatnak. Mert a bemutatott okmányokból személyesen meggyőződünk a felől, hogy a Gresham biztosító társulatnak, a biztosítási kötvényeken egész terjedelmében olvasható és a pont szerint megítélhetetlenül kijelentett biztosítási feltételeiben oly intézkedés, mely a biztosított felek halála esetén fizetendő tőke kifizetésének, epidemia, háboru, pénzügyi válságok és más országos szerencsétlenségek eseteiben való elhalasztására vonatkozólag egyáltalában nem foglaltatik. Már pedig jól tudhatja mindenki, hogy a biztosító társulatok és a biztosítottak közötti jogviszonyt egyedül a biztosítási kötvényben foglalt biztosítási feltételek és hazánkban a kereskedelmi törvény rendelkezései szabályozzák. Ha tehát ily nemű korlátozás, mint a melyet czikkirő emleget, a Gresham biztosító társulat biztosítási feltételeiben nem foglaltatik, a miről bárki, a kötvények egyszerű megtekintése által meggyőződést szerethet, a társulatnak semmi nemű körülmények között nem állhat jogában az esedékes biztosítási összegek kifizetésének elhalasztása.

Minden akár biztosítással, akár banküzlettel foglalkozó társaság megalakulásakor gondoskodás szokott történni az alapszabályokban az iránt, hogy a társaság fenállhatása már kezdetben, az előre nem láthatott országos csapásokkal, szerencsétlenségekkel szemben is biztosítva legyen; s erről gondoskodni az ilyen intézeteknek nem csak maga, hanem a vele szerződött felek iránt is kötelessége, — épen azon körülményben, hogy a biztosítási feltételek közé, melyek egyedül kötelezők a biztosított felekre, az alapszabály ama rendelkezése fel nem vétetett, van kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a Gresham az alapszabályokban felvett korlátozás jogát a biztosított felekkel szemben magának egyáltalában fen nem tartotta, mert különben az, a felek jogviszonyát szabályozó biztosítási feltételekben ben foglaltatnék.

Különben is a Gresham biztosító társaság üzleti könyveiből bárki is meggyőződhetik a felől, hogy majdnem félszázados fennállása óta soha egyetlen esetben sem elhalasztotta el sem kolera járvány, sem pénzügyi válságok, sem háboru, sem más egyéb országos szerencsétlenség czimén a biztosított összegeknek kifizetését; annyi-

val kevésbbé van tehát ilynemű aggodalmakra ok ma, a midőn ezen társulat százhusz millió frankot meghaladó tartalék alappal rendelkezik.

Hiszen ott voltak az 1859., 1866., 1870., 1878., évi háboruk, az ezek kíséretében járt kolerák, az 1873-iki nagy krach és a mult évi nagy deroute; és valon ki tudna egyetlen esetet felmutatni, hogy a Gresham ezek indokából valamely esedékes biztosítási összegnek kifizetését csak a legkevesebb időre is elhalasztotta volna.

Mindezek feől hiteles okmányokból közvetlen meggyőződést szereztünk magunknak; és miután a Gresham biztosítási feltételeiben oly határozomány, mely járványok és országos csapások esetében az esedékessé lett biztosított összegek kifizetésének elhalasztására jogot adna épen nem foglaltatik, a legszivesebb készséggel jelentjük ki *Spectator* aggodalmait minden alapot nélkülözöknek; és tekintettel a társaság szilárd anyagi helyzetére, közismeretes méltánosságára, teljesen indokoltnak ismerjük el azon jól megérdemelt bizalmat, mely ezen csak nem félszázad óta áldásosan működő biztosító intézetet városunkban, hazánkban, sőt Európa- és világszerte, méltán környezi.

Ezeket, a részint tulságos aggodalomból, részint a társaság viszonyainak nem ismeréséből megítélhető Gresham biztosító társulat igazságos érdekében, kötelességünkben állónak tartottuk elmondani.

Legujabb.

Török János meghalt. Boczkó Sámuel, Debreczen városi rendőr főkapitánya táviratot kapott, melyben tudatják, hogy Török János kir. tanácsos, budapesti főkapitány, az államrendőrség feje, hirtelen meghalt.

Napi hírek.

— **Kossuth ünneplése.** A Csokonai-kör és a dalegylet fölhívására különböző egyletek, testületek és hatóságok képviselőiből alakult nagy rendező bizottság tegnap délelőtt tartotta első ülését, Márk Endre elnöklötte alatt. — Következő egyletek jelentették be küldötteiket: ev. ref. tanító testület Lada Sándor és Káposztás Imre; kereskedő ifjak önképző köre: Leideufrost Armin és Ujlaki; honvédegyelet Propper Mór főhadnagy és Ucsvay hadnagy; önkéntes tűzoltó egylet Szikszay Gyula és Publik Ernő; főiskolai ifjuság László Gyula és Kovács Gyula; zenede egylet Steinacker Sándor és Kövy Lajos; kaszinó Váczy János és Kovács Gyula, ref. főgimn. tanárikar Tüdös János és Sinka Sándor; kereskedő társulat Kardos László, Erber Vilmos; ág. ev. iskola Holzhammer István, — kollegium akad. tanárikara Géresi Kálmán, Erdős József; jogászok Puky Gyula, Molcsányi János, iparosok Serly Ede, Rössler Richárd; tanítóképezdei tanárikar Jó István Somogyi Pál; polgári kör Csáky Gergely, L. Nagy Bálint, tornaegylet dr. Urbán József, Chappon Károly.

Márk Endre előterjesztette a szűkebb körü bizottság összeállított ünnepi programot amelyet a nagy bizottság el is fogadott azzal a kibővítéssel, hogy a főiskolai ifjuságnak és a kereskedő ifjak dalkörének önálló szerepet biztosított. — E szerint a Kossuth Lajos 90-dik születése napját következő program szerint fogja ünnepelni szept. 19-én Debreczen város közönsége:

Reggel mozsár ágyulóvések figyelmeztetik a lakosságot az ünneplésre. Tűzoltózenekar járja be a fellobogozott utcákat. — D. u. 4 órakor kivonulás testületileg zászlók alatt a városházáról a nagyerdőre. A tanács felkértek, hogy Péterfiát ez alkalommal locsoltassa fel. — A nagyerdő területére beléptidij 10 kr. Az esti hangversenyre és táncmulatságra külön 40 kr. A belépti díjakból befolyó tisztajövedelem a Kossuthról elnevezett lelenczház alapjának gyarapítására fordítatik. — Az ünnepélyt a kereskedő

ifjak dalköre kezdi Zimay „Nemzeti zászló“-jának éneklésével. Disztornázás a tornaegylet által. Alkalmi költemény szavalása a főiskolai ifjuság egy tagjától. Disztornázás. Rákóczi induló. Előadva zenekar és dalegyletek által. Este a vendéglő termében folytatandó ünnepély sorrendje pedig ez: Szózat, éneklő a dalegylet, főiskolai kántus, keresk. ifjak dalköre és a munkás dalegylet Mácsay S. vezetése alatt. Ünnepi beszéd Vértesi Arnoldtól. Ének a dalegylettől (Bérczről visszánéz a vándor.) Költemény Szabolcska Mihálytól. Himnusz előadva a négy dalegylet által. Végül Ráczy Károly zenekara eljártsa a Kossuth indulót. De ezt megelőzőleg vacsora lesz étlap szerint. Ez alatt három hivatalos tósztot mondanak és nem többet; az elsőt Kossuth Lajosra, a másodikat Kossuth Lajosra és a harmadikat Kossuth Lajosra. A felköszöntők elmondására felkértek: Vértesi Arnold, Lengyel Imre és dr. Bakonyi Samu. Kossuth induló után kihordják az asztalokat és következik a táncz.

Lengyel Imre indítványára a rendező bizottság fölkéri a város összes lakosságát, hogy az ünnep napján az 1848-iki nagy alkotások emlékére mindenki nemzeti színű kokárdát viseljen. Több kereskedő fölhívatik, hogy ilyen kokárdákat elegendő számmal csináltassanak. Dr. Bakonyi Samu pedig azt indítványozta, hogy a rendező bizottság a városi hatóságnál eszközölje ki, Debreczen valamelyik legméltóbb utcájának pl. Czegléd utcájának Kossuthról való elnevezését. Az indítványt Komlóssy Dezső és Váczy János is pártolták azzal a módosítással, hogy Kisvárad utca neveztesse el Kossuth utcájának. Az értekezlet az indítványt egyhangulag elfogadta. A polgárság fel fog hivatni, hogy e napon házait fellobogozza. Az elnökség megbízott, hogy a város érzelmeinek Kossuth Lajoshoz való eljuttatásáról gondoskodják. — Üdvözlő iratot küldenek a nagy hazafinak. A bizottság fölteszi az iskolai hatóságokról, hogy ezen a napon az iskolákban az előadások szünetelni fognak.

— **Tisza Kálmán jubileuma.** A dunántuli ref. egyházkerület ma ünnepli meg nagy diszszel Tisza Kálmánnak főgondnoki jubileumát. Az egész ref. egyház nagy előkészületeket tett, hogy az ünnep és az ünnepeltnek jelentőségéhez méltón adjon kifejezést tiszteletének és szeretetének azzal a férfiuval szemben, a kinek a ref. egyház ujabkori történetében oly kiváló szerepe volt. A testvéregyházak képviselői is mind részt vesznek a komáromi ünnepegekben s osztoznak a ref. egyház örömeiben, mert Tisza Kálmán az egész protestans egyház érdekének volt mindig lelkes szószólója és oltalmazója. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület Kiss Áron püspök, Vályi János főgondnok vezetése alatt küldöttségileg képviselteti magát a jubileumon. Kiss Áron püspök, gróf Dégenfeld József és Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző tegnap utaztak el Rév-Komáromra.

— **Debreczeni egyetem előkészítési munkálatai.** A debreczeni főiskola szellemi s anyagi ügyeinek átvizsgálásával megbízott küldöttségnek albizottsága aug. 30. és 31-én nagy munkát végzett: számba vette elsöben is a főiskola anyagi erejét, hogy t. i. mivel rendelkezik tanügyi czélokra? Azután melyek a legsürgösebb teendők a jelenleg létező tanintézetek főtartására; a tanári fizetések szabályozására s emelésére nézve? A gymnasiumban 2, a jogi akadémiában szintén 2 tanszék újból felállítása ajánlatik. A szervezendő bölcsészeti facultáshoz 5 tanszékkal járulna a főiskola. A gymnasiumi s tanítóképezdei tanárok fizetése 1400 frtban és 300 frt lakbérben, a felsőbb intézetekben működő tanároké 1600 frtban és 400 frt lakbérben állapittatnék meg. A bölcsészeti s z a k t a n f o l y a m 1 2 t a n e r ö v e l n y i t t a t n é k m e g k e z d e t b e n. — Ajánlat és tervezet van a munkálatban, hogy e 12 tanszék hogy és miképen állittatnék elő. Miután a terjedelmes előmunkálat a nyilvánosságnak is át fog adatni, ha a nagybizottság át

a többiek részbeli vizsgálataikról nyernek igazolványt.

— A paradicsomban hitte magát tegnap Tegesz Lajos czeglédi születésű napszámos és a piac utcán így is viselkedék. A rendőrség elfogta megbüntette és haza toloncolta házába.

— Kényszer-szüret. A szőlősgazdák egy része kénytelen a korábban érő gohér szőlőt leszüretelni, mert a darázsok milliói roppant károkat tesznek benne. Még csak ez kellett a peronospora és a fillokszera mellé.

— Lapunk eladási példányai ezután Gréf tőzsdőjében nem kapható, hanem csak Weinberger Lajosnál, Mendelovits Lajosnál és Katz J.-nál.

— Sorsjegyek huzása. Az osztrák vörös kereszt egylet huzásán a 15.000 frtos főnyeremény a 4696 sorszám 3. számú sorsjegyre esett. 1000 frtot nyert az 5260 sz. 25. számú sorsjegy. 500—500 frtot nyertek a 2180—36, 4107—35, 6972—36, 4107—35, 6972—31, 8766—11 és 11017—23 számú sorsjegyek. Az osztrák hitelsorsjegyek huzásánál következő sorozatokat huzták ki; 113, 503, 538, 804, 941, 983, 1120, 1256, 1610, 2260, 2269, 2425, 2495, 2713, 2939, 3440, 3957, 4092, 4103 és 4187. — A főnyereményt 150.000 frtot a 3440 sor, 15 sz., a második nyereményt 30.000 frtot az 358 sor 33 szám, a harmadik nyereményt a 15000 frtot az 1256 sor, 64 sz. nyerte. Egyenkint ötezer forintot nyertek a 2269 sor. 97 sz. és 2713 sor. 63 sz. Egyenkint 2000 frtot nyertek a 941 sor. 8 sz. és 1120 sor 37 sz. Egyenkint 1500 frtot nyertek a 983 sor. 21 sz. és 2939 sor. 47 sz. Egyenkint ezer forintot nyertek és 338 sor. 11 sz., 2425 sor. 69 sz., 2939 sor. 75 sz. és 4103 sor. 47 sz.

Vegyes hírek.

* A Baross szobor ügye most jut olyan nyomra, melyen a megoldásra van kilátás. Lukács Béla kereskedelmi miniszter a legnagyobb jóakarattal támogatja azt a kezdeményezést, mely a kereskedelmi és iparkamarák köréből kiindult és melynek a győri kamara adott most formát, fölkerve a testvér kamarákat, hogy indítsanak akciót a Baross-szobor létesítésére. Ez ügyben a kamarák közelebb értekezletre jönnek össze, mivel már eleve biztosítva van a miniszter segítsége. A győri kamara ugyanis bizalmasan kikérte Lukács Béla véleményét, aki a legnagyobb mértékben helyesli a kamarák szervezett föllépését és e hivatott testületektől buzgó, gyors eljárást remél. Mindenesetre örvendetes, hogy a Baross emlékének méltó megörökítését ugyanazok a testületek veszik kezükbe, melyek legközvetlenebb megfigyelői voltak azoknak a kiváló szolgálatoknak, melyeket Baross Gábor tett az országnak. Kétségtelen, hogy a Baross szobornak fölemelésén munkálva, a kereskedelmi és iparkamarák maguk mellett találják az egész nemzetet.

* A kolera. Bécsben hangok nyilvánultak, hogy a kholera-halottakat el kellene égetni mert csak így lehetne teljesen kiirtani a vész terjesztőit. Hisz a halottakra szálló legyek egész bacillus-csapatot visznek magukkal, mit Gatti tudományosan megfigyelt. Egy ellenszer biztos: a halottak elégetése. Galiciában minden községet és magánbirtokot ellátnak két-két kiló jegeces karbolsavval vagy lyzollal, még pedig elől-gképen. Csehországban a határokat fokozott buzgalommal őrzik a vámőrök, határőrök és csendőrök. Az elbai hajós-társaságok nem fogadnak el Hamburgba címzett küldeményeket. Hamburgból és Berlinből a járvány terjedését jelentik, családoka volt tehát a vész apadásába vetett remény. Párisban szintén a járvány terjedését tapasztalják. New-Yorkban öröket állítottak fel, hogy a vesztegár alatt levő hajókkal ne érintkezzen senki. A ki mégis elmegy ilyen hajóra, azt lelövik. A vesztegár különben nagyon drága, a „Moravia“ gőzösnek napjában ezer dollárjába kerül, Oroszországban eddig, ha hinni lehet a statisztikai összeállításoknak, a járvány augusztus végéig 107,646 embert pusztított el. A városokban most már megcsappant a halálo-

zások száma; hanem a kormányzóságokban még mindig a régi erővel dul a vész, különösen a szarlatovi, szimbirski, tambovi és kazáni kormányzóságban. Oroszországban is terjed a kholera, mely különösen Velenczében, Florenczben, Nápolyban és Brindisiben fészkelte be magát. Az ivóvíz bacillus mentességét sokféle próbálják elérni. Lehet ezt bor hozzávegyítésével megcselekedni, főleg ha egy darabig érintetlenül hagyjuk. A bor 10—15 perc alatt elpusztít a vízben minden járványbacillust, a tifuszét is. A berlini bakteriológiai intézetben ezt hosszas kísérletekkel próbálták most ki.

Dal és zeneestély a Nagyerdőn.

Debreczen város lelkes, műpártoló közönsége fényes családi ünnppé avatta szombaton a dalosegylet estélyét, mely ezuttal nemcsak az ünneplő közönségnek a szokottnál nagyobb számmal különbözött a dalestélyek rendes formaságától, de céljánál és azon nemes demonstrációnál fogva, melyben ezuttal a városi hatóság és különösen annak feje, a polgármester ur részesítette a koszoruzott dalosokat. Áldomás ívás, örömmünep is volt ez budapesti legújabb győzelmére. A nagyerdei vigadó gyorsan megtelt díszes közönséggel, ugyannyira, hogy a kilencz óra után érkezők már asztalt, széket se kaphattak. Nem csoda, hogy a teremben mozdulni is alig lehetett. A bejáratnál szemben gazdag trofuomot állítottak fel a jó izlésű dalosok. Délszaki növényeket is igénybe vettek a díszítéshez, a mely tulajdonképen a dalegylet eddigi dicsőségének kézzel fogható, szemmel látható kiállítására volt; vagy harmincz koszoru szalagból, ezüst koszorukból és értékes serlegekből, amelyeknek gazdag morális értéke mellett nagy a pénzübeli értéke is. Ott díszelgett közszemlére kitéve a budapesti hölgyek remek művi hatalmas ezüst serlege, a melyet mint második díjat a jury egyhangulag ítél oda dalos egyletünknek. Mellette a kolozsvári tömör ezüst bilikom, a melylyel legelőször tüntették ki az egyletet első díjjal, — és a szerényebb kinézésű szatmári ezüst kehely.

A műsor valamennyi száma viharos teteszést aratott, amivel azt is elmondottuk, hogy a dalosok Mácsay Sándor karnagy vezetésével minden énekdarabot a tőlök megszokott bravurral énekeltek. De egyiket sem énekelték szebben, nagyobb gondnal, mint Poldini Ebrez-tőjét, mely nekik egyik verseny darabok volt Budapesten. — Közbe-közbe az ünnepi felköszöntők hangzottak el és Rácz Károly zenekara játszott.

Márk Endre elnök kezébe vette a budapesti hölgyek öblös ezüst serlegét, hogy azt ünnepélyesen ezennel felavassa, a dalnak és zenének szentelt fényes estélyen. Lendületes szép beszédében emeli az új serleget legelőször is a hazáért; azután a dalos egylet szűkebb hazájáért, édes otthonáért, nemes Debreczen városáért, kiváltképen pedig a városi hatóságért, mely mindég énk érdeklődéssel kíséri a dalegylet működését és a hatóság jelenlévő tagjaiért.

Ezután következett az e legkiemelkedőbb mozzanata. — Simonffy Imre polgármester emelkedett föl. Kettős örömmel üdvözli most a dalegyletet, — mely az országos dalos-szövetség 25 éves jubileumán egyhangulag nyerte el a pesti hölgyek díját. A város közönsége nevében kívánja őket üdvözölni a budapesti diadalért és tolmácsolni az e ismerést. — És ezennel a városi tanács nevében „elismerés-zálogál a multakért, buzdítással a jövőre“ köszoruzsalagot fűz a dalegylet zászlójára. (Taps és éljenzés.) Tordai Gábor zászlótartó meghajtja a lobogót, melyre a polgármester ur a város színeit viselő díszes koszoru szalagot helyez. — Élteni a dalegylet működő tagjait, diszelnökét Lengyel Imrét és elnökét Márk Endrét.

Márk Endre köszönetet mond a városi tanács e kitüntető figyelméért. Felköszönti Simonffy Imre polgármestert, Krauszna Ferencz élteni a budapesti és a debreczeni hölgyeket: azután a jelenlévő zászlóanyát özv. Kom-

lóssy Imréné szül. Thurzó Róza urnót. Dr. Magoss György az orsz. dalos szövetség egyik jelenlévő alelnökét Lengyel Imrét élteni.

Lengyel Imre pedig a dalegylet régióta működő tagjaiért üríti poharát.

Szép jelenet volt az is, ami ezután következett. A dalegylet egyik működő tagja Kovács József hatásos szép beszéddel a tagtársak háláját és elismerését tolmácsolta Márk Endrének fáradhatatlan, fényes sikerű elnöki működéséért és átnyújt neki egy csinos emléklapot. — Az emléklapot Kovács János festő sikerült allegorikus rajza díszíti, az elnök jól talált arcképével. Az összes működő tagok aláírták.

Márk Endre meghatottan mond köszönetet e kedves meglepetésért és élteni Mácsay karmestert.

A kulisszák mögött is folyt le hasonló jelenet. A működő tagok szeretetök jeléül értékes tajték csibukkal lepték meg Mácsay Sándor karmestert

Tizenegy felé kihordták az asztalok egy részét és kezdődött a táncz s tartott reggelig.

A papucsok.

— Modern és igaz. —

Hála önnek, szerkesztő ur, hogy betöltötte régi vágyamat. Evék óta epekedem egy pár himezett, gyöngéd női kezek által készített papucs után s ime, ön utján hozzájutok.

A papucs rend nagykeresztje díszítse ezért az ön sima homlokát.

Ki hinné, hogy ma-napság, mikor a lapok egy pár vízhatlan csizmát, egy bölcst, hat pár harisnyát, egy járó órát és 12 darab piskótát adnak az előfizetőknek: akadjon valaki, aki nem hogy tiszteletdíjat követelne a szerkesztőtől kézirataért, hanem ő ajánlja fel hálája jeléül! Ön, szerkesztő ur, ilyen szerencsés ember? Irigylésre méltó férfit.

De nem beszélek rejtélyekben. Ime, itt, közreadom a levelet, melyben egy poétikus, őszinte lélek üyilatkozik meg.

Olvassák:

Fogadtam egy barátommal, aki melleleg mondva, kiállhatatlan ember, mivel mindent, ami tölem ered, kicsinyülően vesz — hogy tudok írni egy levelet, amit egy lap elfogadhat. Ha én veszték, tartozom neki egy pár himzett papucsot adni, ha ő veszt, ugy meg kell vennie nekem Arany összes munkáit. Kétségbeesett helyzetben vagyok! Kérem, könyörgök önnek k. szerkesztő ur, mentsen ki zavaromból s örökké hálás leszek önnek!

Gondoltam egyet! Ha segít megnyerni a fogadást, önnek adom a papucsot! Jó lesz? Ne áruljon el senkinek, neki meg épen ne!

Ismerve az ön jószívűségét, nem kétlem, mis'erint — a papucs iránti előszeretettől — nem utasítandja vissza kérésemet s ezen reményben bucsuzom.

Stella.

Mit szó'nak hozzá? Van-e még valakinek oka kételkedni a nők leleményességében? A kisasszony — mert Stella bizonyára szép ifjú leány — megnyerni Arany műveit (lám, hogy pártolják az irodalmat), a „kiállhatatlan ember“ meg lesz bosszulva és én, igen én, az ön nagylelkűségéből, szerkesztő ur, megkapom a pár himzett papucsot.

Vagy azt mondja ön, hogy Stella nem fogja ideadni a papucsot? De hisz a levele közölve van? ... Dehogy nem adja. Bizom ígéretében. S szinte előre örülök neki, milyen ügyes, pompás, szép papucsokat himez.

Igy nem tudja az ember, hogy jut egy pár papucsához.

De hát Arany sejtette-e valaha, hogy a csere forgalom annyira kifejlődik, hogy egy pár papucsért meglehet kapni az ő összes műveit?

Haladunk.

—cs.

Csakis világhírű **zigaretta papirost** használjátok

Les Dernières Cartouches jeggyel
BRAUNSTEIN FRÉRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exmans.

Ezen gyártmány a papír ipar diadala s a cigaretta papiros
eszményképe.

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:
Bécs, I. Scholrenring 25.

„A valódi francia „Les Dernières Cartouches” cigaretta-papirunk, va-
lamint a valódi francia cigaretta-hüvelyek a „Les Dernières Cartouches”
papírból minden norringbergi nagykereskedésben, ugyancsak az összes magyar
kir. dohánytözsdekben. kaphatók.”

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkittünőbb mázó-ló-szer puhá padló számára. 1 nagy palaczk ára 1.35
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1
köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál.

**Építő vállalati iroda
helyváltoztatás.**

Van szerencsénk a mélyen tisztelt
közönséggel tudatni, hogy a

piacz-utca 1903. sz. a. lévő irodánkat
szeptember hó 8-tól kezdve
a kereskedelmi akadémia palota
keresztépület földszintjére helyeztük át.

Gerster K., Rössler R.

Férfi Chiffon ingek,

a hirneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák Kesztyűk.

Napernyők esernyők

Kész mosó gyermek

ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

Szabó Lajos fiai

üzégnél.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir. Atlas-Satin.

Vásznak, kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai üzégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

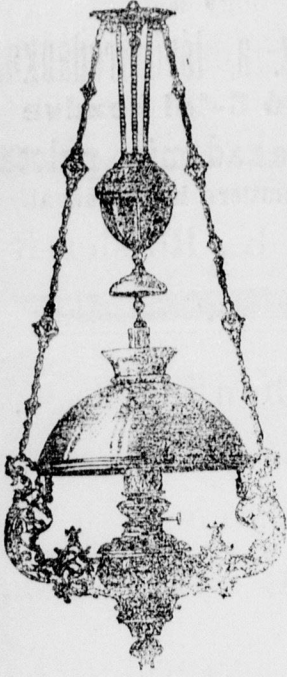
Kaszanyitzky Endre

előbb

Kuhinka István K.

üveg, porcellán lámpa és háztartási
cikkék raktára.

DEBRECZENBEN,

ajánlja pontos ki-
szolgálat és gyári
árak mellett, az
ősz és téli idényre
újonnan érkezett
és nagy választék-
kal berendezett

DITMÁR-
és

Brünner-féle

a legjobbnak elős-
mert gyártmányu

szalon, függő
és

asztali
petroleum lámpáit
s minden hozzátar-
tozó cikkek nagy
raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre.

Képes árjegyeket kívánatra bérmentve.

GYENES LAJOS

női divat raktára.

Debreczen, főter város ház épület

Ajánlja jutányos árak mellett:

NŐI RUHASZÖVETEKET

és **diszket,**

Toile, batist, satin és divatos

mosókelemeket,

Jó szabásu fűzőket (Mieder)

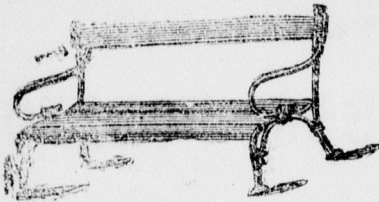
Csipke, szalag és egyéb pipere cikkeket,

NAPERNYŐKET

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Női ruhák elkészíttetését saját szöveteimből elvállalom.

Valódi francia és angol szerszámok,

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás

Épület vasalások és kátrány tető emezek.

Rudvasak lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntöző
aczélok lemezek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék-closetek és vízvezetéki kagylók
Agyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (részfizetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat-ajtóaczelredőnyök

Legolcsóbb beszerzési forrás.

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

előbb TOTH LAJOS és TARSA, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN

(Penesz. peronospora) fecskendő

